ülemale kormale mõistust walguse küünlaks elusteel. Igaüks, kes seda jumaliku küünalt oskab tarwitada ja oma liikmeid tööl wiitsib liigutada, se leiab kõigeraskemast wiletsusest peasmist. Aga seda ei tohi sa mitte uskuda, et Jumal sind imelikul kombel tuleb toitma ja katma, kui sa oma käed laiskuses sülle paned ja oma meele mõistust, mis sulle siin abimeheks anti, ei wiitsi tarwitada. Arwa esiteks, wennike, mis sa tagad etewõtta, ja siis mine arwamise jälgil kohe kiiresti tööle, siis leiad sa oma igapääwast leiwapalukest. Sina ei ole „linnuke taewa al," ega „lilleke wälja peal," kes tööta wõiwad elada, kuda tähendamise sõna ütleb. Aga ka linnuke ei wõi ilma tiibade liigutamata oma elu ülespidada, waid peab hommikust õhtuni lendama ja toitu otsima, kui nälga ei taha surra. Igas seisusses, olgu ülemal ehk alamal, leiame seatud raea-piired, kus igamees oma tallitust peab täitma, üks põldu harides, teine ammeti tööl, teised jälle mitmel muul kombel. Kes midagi oma seadusest tegemata jätab, se ei ole oma kohut mite täitnud; sellepärast õnnelik igaüks, kes lahkumise tunnil, käsi rinnule pandes, wõib ütelda: Ma olen nõdra aru ja jõudu mööda igapidi oma seadust täitnud.

---

Kui siin natuke teelt eksides jutu kõrwale juhtusin, palun seda mite pahaks panna, ja lähän siis kolm aastat iljemine, kus Jüri talust lahkusime, 1815 senna jälle tagasi. Sõa aastade raskuse jäljed olid siin kustunud, ja sügise, kus meie õue wärawast sisse astusime, paistab kena uus tuba, juba sarikad ja ridwad peal, ... kui kena nukuke puie wahelt meie silma. Kohe siin-



tab otsekui uus, kõik lagunend ja lohakille jäänud asjade jäljed on osaw, wirk peremehe käsi õue pealt äärakoristanud; aiadgi aedade ja õue ümber on igas kohas uued ja kindlad. Endine wana tuba, kus tännini sees elati, pidi rehehooneks jääma, kui uus tuba walmis saab, kamber tulewal kewadel toa küljest äralahutud saama, ja kõlblikud palgid uue aida ehitamise lisaks wõetama, sest wana ait oli nõnda mädanend, et kange tuule aeal maha kipus langema. Kuhu poole waataja silm ial puutus, leidis ta rõõmu, südamliku rõõmu kõige üle, mis peremees mööda läinud kolme aastaga oli toimetanud. Ruki põllul seisis nabra nabra kõrwas kui kõigeparemal mõisa wäljal ja sest jaust, mis tänawusest leikusest oli pekstud, näitas wälja, et Jüri endine tõutamine tõeks tahtis minna. Ta oli külwatud waka asemelt juba ligi üheksa waka rukid aita pannud. Kes mulla põrmu terasema silmaga tähelepani, mis sel aeal, kui Jüri talusse tulnud, ülesküntud söödi ja lahja jäätmaa sarnane olnud: leidis nüüd musta-tõmmukat rammust mulda, mis kõnts, muda ja sõnnik aast aastalt olid sünnitanud. Suiwilja põllud olid mullu ja tänawu suwel juba kümne ja ühteteistkümne kordse seemne kannud, üks and, mis igal aeal ei tohi loota, sest et suwiwilja wood enamist ika sedawiisi näitab, kuda ilmad on. Põud ja üleliigne wihmamärg, niisamate aegsaste jõudwad öö külma-ärmatised on suwe-wilja põldudele palju kahjulikumad kui rukile, mis — kui oras sügise tugewast oli mätastanud ja talwel lumest rikumata jäi — kewade wõsuma hakanud, rammusal põllul palju wähäm üleliiga

Wanem Wana Kasuline Kalender 1858, lk. 33